

WYDARZENIA

Projekty CMM w Obszarze Priorytetowym Kultura

Dzięki staraniom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kultura została włączona jako obszar priorytetowy do Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, wraz z następującymi działaniami: promocja i prezentacja kultury i dziedzictwa kulturowego, współpraca w dziedzinie dziedzictwa kulturowego, promocja przemysłów kreatywnych, rozwój tożsamości kulturowej oraz stworzenie efektywnych ram współpracy kulturalnej w regionie Morza Bałtyckiego. Cztery z dwunastu projektów flagowych planowanych do realizacji w ramach Strategii zaproponowane zostały przez polskie instytucje kultury, w tym dwa – przez CMM. Pierwszy z nich to „Baltic Heritage Atlas” – wirtualny atlas ważnych miejsc dziedzictwa kulturowego, którego tworzenie rozpoczęliśmy wraz z partnerami projektu „SeaSide” z Polski, Litwy, Niemiec i Szwecji; tym razem ma objąć cały region Morza Bałtyckiego. Drugi projekt – „Baltic Sea Maritime Museums’ Network” – przewiduje budowę sieci współpracy muzeów morskich państw regionu Morza Bałtyckiego na rzecz rozwoju kompetencji, wymiany doświadczeń oraz realizacji wspólnych projektów kulturalnych. Koordynatorem Obszaru Priorytetowego Kultura zostało MKiDN, wraz z niemieckim landem Schleswig-Holstein.

OKM laureatem Nagrody Przyjaznego Brzegu

2 marca w Warszawie podczas Targów Sportów Wodnych i Rekreacji *Wiatr i Woda* 2013 odbyło się uroczyste ogłoszenie wyników IX edycji Konkursu o Nagrodę Przyjaznego Brzegu (za rok 2012). Celem nagrody jest promocja atrakcji wodniackich i turystycznych Polski oraz wyróżnienie miejscowości najbardziej aktywnych na tym polu. Konkursowi, organizowanemu przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze wspólnie z Polskim Związkiem Żeglarskim i innymi partnerami, patronuje m.in. Minister Sportu i Turystyki, a jury przewodniczy Andrzej Gordon, wiceprezes Zarządu Głównego PTTK. Miło nam oznajmić, że jednym z laureatów konkursu został Ośrodek Kultury Morskiej Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, za – jak podano w uzasadnieniu – „dowód, iż Polska jest od dawna krajem morskim”.

OKM najlepszym projektem architektonicznym w Trójmieście

Gazeta Wyborcza Trójmiasto opublikowała ranking najpiękniejszych nowoczesnych budynków w Trójmieście, stworzony na podstawie opinii lokalnych architektów i przedstawicieli pracowni architektonicznych. Pierwsze miejsce – o czym informujemy z niekłamną satysfakcją – zajął Ośrodek Kultury Morskiej, wyprzedzając m.in. hotel „Hilton” i PGE Arenę. Oceniający architekci podkreślali, jak ważne jest takie zaprojektowanie nowego budynku, by właściwie wkomponował się w urbanistykę, w już istniejącą tkankę miasta. W wyrażanych opiniach wskazywano, że projektantom naszego najnowszego oddziału doskonale się to udało. „Muzeum Morskie jest przykładem na to, jak nowoczesną architekturą można uzupełniać przestrzeń Starego Miasta” – stwierdził Jacek Droszcz ze Studia Architektonicznego Kwadrat w Gdyni OKM. Podobne zdanie wyraził Patryk Pniewski z PP Studio: „Budynek godny wysokiego wyróżnienia. Łączy historyczny kontekst Starego Miasta z nowoczesną architekturą. Świetnie się wpisuje w to miejsce”.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Warsztaty w Göteborgu

W dniach 7-8 marca w Göteborgu odbyły się warsztaty ICMM North European Network on Exhibition, w których uczestniczyli przedstawiciele CMM: dyrektor dr Jerzy Litwin, dr Robert Domżał z Działu Historii Budownictwa Okrętowego i Agnieszka Piórkowska z Działu Edukacji. Było to pierwsze spotkanie, inicjujące bliższą współpracę między muzeami morskimi. W warsztatach wzięło udział 50 osób, reprezentujących muzea ze Szwecji, Danii, Norwegii, Finlandii, Polski, Niemiec, Holandii i Wielkiej Brytanii.

Pierwszy dzień warsztatów podzielony został na 3 sesje. Rozpoczęto od prezentacji tych muzeów, które ostatnio dokonały ważnych zmian lub inwestycji. W tej grupie znalazło się Centralne Muzeum Morskie: Agnieszka Piórkowska zaprezentowała projekt budowy Ośrodka Kultury Morskiej ze szczególnym uwzględnieniem wystawy interaktywnej. Druga sesja należała do muzeów, które w dużym stopniu uwzględniły głos zwiedzających przy przekształcaniu stałych wystaw muzealnych (Muzeum Morskie w Amsterdamie) i tworzeniu nowych ekspozycji (Muzeum Miasta Southampton). W trakcie ostatniej sesji omówiono działania edukacyjne i promocyjne w Muzeum Morskim w Stavanger (Norwegia) i Muzeum „Vasy” w Sztokholmie. Drugi dzień warsztatów poświęcony był pracy w zespołach nad jednym z trzech zagadnień: wymiana wystaw czasowych, rozbudowa istniejących wystaw stałych oraz udział odbiorców docelowych przy tworzeniu nowych wystaw. Na koniec dnia każdy z zespołów zaprezentował wyniki swojej pracy. Jednym z postulatów kończących spotkanie była propozycja, aby stworzyć katalog zasad (dobrych praktyk), które ułatwiłyby wymianę wystaw między muzeami.

Agnieszka Piórkowska prezentuje najnowszy oddział CMM – Ośrodek Kultury Morskiej. Fot. Jerzy Litwin

EDUKACJA

„Lucky ship”

10 marca w Spichlerzach na Ołowiance odbyło się kolejne spotkanie z cyklu Program dla Rodzin, zatytułowane *M.s. „Batory” – szczęśliwy statek (lucky ship)*, które poprowadziła Kamila Jezierewska. Wzięli w nim udział zarówno stali uczestnicy tych zajęć, jak i nowe rodziny. Nasi goście poprzez zabawę edukacyjną poznawali nie tylko barwne dzieje transatlantyka „Batory”, wyznaczali trasę podróży, odnajdowali pozostałości wyposażenia tego pięknego statku pasażerskiego prezentowane na ekspozycji stałej, a wśród oryginalnych programów rejsów wyszukiwali informacje o rodzajach gier, cenniku czy też obchodzonych na „Batorym” świętach.

Dlaczego statek pływa?

Trzecie zajęcia z cyklu „Cztery żywioły”, które odbyły się 23 marca, zatytułowane zostały „Co pływa? Co tonie?”. Uczestnicy zajęć prowadzonych przez Agnieszkę Piórkowską poznali historię Archimedesesa i jego okrzyku „Eureka!”, szukali odpowiedzi na pytanie, dlaczego statki nie toną, nawet jeśli są zbudowane z materiałów bardzo ciężkich, a w końcu sprawdzili, czy oliwa zawsze na wierzch wypływa.

NASZE KOLEKCJE

Modele jak nowe

Wśród modeli statków znajdujących się w zbiorach CMM specjalną grupę tworzą modele ofertowe, budowane z myślą o armatorach. Były to modele stoczniowe, przeważnie metalowe, odzwierciedlające autentyczne statki w skali 1:100. Niestety, losy tych cennych modeli związane były często z burzliwymi dziejami stoczni, przez co stan zachowania ich jest zły i wymagają one gruntownych remontów lub nawet modernizacji. Nad przywróceniem im dawnej świetności pracuje Jan Koszczyński z Pracowni Konserwacji Modeli CMM. Z wykształcenia mechanik precyzyjny, w cudowny sposób daje tym modelom nowe życie. Profesjonalną konserwację przeprowadza od podstaw, malując oddzielnie każdy element modelu, dorabiając brakujące detale, a niekiedy ukazując wnętrze danej jednostki.

Jan Koszczyński w trakcie modernizacji promu pasażerskiego „Pomerania” z widocznym podświetlonym wnętrzem. Fot. Barbara Koszczyńska

Wyremontowany przez Jana Koszczyńskiego model promu „Jan Heweliusz”. Fot. Wojciech Józwiak

Urtnowski i Neumann

Zbiory Działu Sztuki Marynistycznej wzbogaciły się ostatnio o dwa nowe obrazy. Pierwszy z nich, zatytułowany „Długie Pobrzeże w Gdańsku”, namalował Theodor Urtnowski (1881–1963), malarz i grafik działający w Gdańsku do wybuchu II wojny światowej. Urodzony w Toruniu artysta studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie pod kierunkiem A. Maennchena. Uzupełniał wykształcenie w Paryżu. Malował głównie widoki Gdańska, a także Malborka. Tworzył również malowidła kościelne i projektował dekoracje teatralne. Zakupiony obraz ukazuje efektowną zimową panoramę portu na Motławie – jest to dopiero drugi obraz w kolekcji CMM przedstawiający tak rozległe ujęcie gdańskiego portu. Wielkim jego atutem jest też różnorodność przedstawionych jednostek pływających. Obraz namalowany został na dobrym poziomie artystycznym i stanowić będzie doskonałe dopełnienie stałej ekspozycji malarstwa prezentowanej na Galerii Morskiej.

Drugi obraz, „Przystań w Bretanii”, jest dziełem Abrahama Neumanna (1873–1942). Przedstawia fragment brzegu schodzącego łagodnie ku spokojnemu morzu, zalanemu rozproszonym światłem pochodzącym z lekko zachmurzonego nieba. Po prawej piętrzą się bryły murowanych domów wzniesionych na brzegu, a u ich stóp widoczne są wyciągnięte na brzeg pękate łodzie klepkowe. Całość, utrzymana w subtelnej, wysmakowanej kolorystyce, urzeka melancholijnym spokojem. Autor to polski malarz i grafik żydowskiego pochodzenia. Dzięki materialnemu wsparciu Romualda Cisłowskiego, zamożnego ziemianina spod Rypina, rozpoczął w 1897 roku studia w ASP w Krakowie. Uczył się m.in. w pracowniach Jacka Malczewskiego, Leona Wyczółkowskiego i Jana Stanisławskiego. Neumann uważany jest za jednego z najwybitniejszych uczniów Jana Stanisławskiego. Zawdzięczał mu nie tylko biegłość warsztatową, ale i emocjonalny stosunek do przyrody. W roku 1900 przebywał kilka miesięcy w Paryżu, zwiedził też Anglię, Belgię, Holandię i Niemcy. Po studiach osiadł na stałe w Krakowie, potem przeniósł się do Zakopanego. Zastrzelony przez Niemców w Krakowie w 1942 roku. Największe zbiory dzieł tego artysty posiadają Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Narodowe w Krakowie i Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie. „Przystań w Bretanii” to pierwszy obraz tego artysty w zbiorach CMM.

Warto dodać, że obrazy zostały zakupione ze środków uzyskanych ze sprzedaży mebli wpisanych wcześniej do księgi inwentarzowej Działu Sztuki Marynistycznej. Na sprzedaż muzealiów zgodę wyraziło MKiDN, a zgodnie z przepisami pieniędzy w ten sposób uzyskane mogą być spożytkowane tylko na zakup innych muzealiów.

„Długie Pobrzeże w Gdańsku”, Theodor Urtnowski (1881-1963). Fot. Bernadeta Galus

ZAPROSZENIE

Galeria Morska – druga odsłona

Od 12 kwietnia zapraszamy do zwiedzania Galerii Morskiej w Spichlerzach na Ołowiance. Galeria malarstwa marynistycznego ze zbiorów CMM po raz pierwszy otwarta została w 2001 roku. Po przeprowadzonej w ubiegłym roku przebudowie systemu sygnalizacji pożaru i instalacji hydrantów przeciwpożarowych zdecydowano o odnowieniu całej sali ekspozycyjnej. Dodatkowo w nowej odsłonie zaprezentowane zostaną ostatnie nabytki CMM, m.in. obraz Władysława Wankiego *Bretonki nad morzem*.

Pamięci prof. J.W. Doerffera

Wystawa „Jerzy Wojciech Doerffer (1918–2006). Nestor polskiego okrętownictwa” zostanie otwarta 24 kwietnia o godz. 15.00 w Spichlerzach na Ołowiance. Złożą się na nią pamiątki przekazane do zbiorów CMM przez Rodzinę Profesora oraz użyzione przez Politechnikę Gdańską. Ekspozycja prezentowana będzie w ramach tematu „Gospodarka morska Polski po 1945 roku”. Serdecznie zapraszamy.